

TLAČOVÁ SPRÁVA

- NÁZOV VÝSTAVY: **suvenir Turiec**
TERMÍN KONANIA: 30.11.2021 – 23.2.2021
(otvorenie výstavy bez vernisáže)
- MIESTO KONANIA: Turčianska galéria v Martine, 1. poschodie
- KURÁTORI: Nina A. Šošková, Adam Galko
VYSTAVUJÚCI: Markéta Nováková, Hany Kašičková, Patrik Illo, Nina A. Šošková,
Milan Novosedliak, o.z. PARTA kultúrna platforma
- HLAVNÝ ORGANIZÁTOR: Turčianska galéria v Martine v zriaďovateľskej pôsobnosti
Žilinského samosprávneho kraja
- PARTNERI VÝSTAVY: Fond na podporu umenia
suvenir
Oblasťná organizácia cestovného ruchu Turiec

Stále živá expozícia Turčianskej galérie opäť ožije. Tentokrát vďaka projektu Suvenir, ktorý doplní diela klasikov slovenskej moderny o dizajnové produkty od súčasných umelkýň a umelcov. Oslovené autorky a autori sa v septembri tohto roka zúčastnili na malom terénnom výskume regiónu Turiec, ktorý mal podnietiť vznik originálnych diel - suvenírov. Autentické zážitky ale aj individuálne bádanie sa stali hlavným východiskom pre prvé návrhy, ktoré posúvajú význam suveníru na novú úroveň. Každé dielo je tak esenciou fenoménov tvoriacich identitu mesta Martin a jeho okolia.

Niektoré reagujú na industriálnu históriu mesta, ku ktorej sa viaže predovšetkým tradícia kníhtlače, fabrika na výrobu stoličiek ale aj éra závodov ťažkého strojárstva. Tá v druhej polovici 20. storočia redefinovala pôvodné kultúrne centrum Slovenska zasadené v rurálnom prostredí na mesto zbrojného priemyslu. Odkaz na túto časť histórie môžeme nájsť v dizajnovom produkte Staré dobré časy od sugaar&sugaar, inšpirovanom hlavne nostalgiou za industriálnou estetikou kovových súčiastok.

S odkazom na takzvanú Stoličkovú fabriku z konca 19. storočia prichádza PARTA v podobe suveníru ako stolčeku / hokerlíku, ktorý vzdáva poctu niekdajšej produkcii fabriky - kvalitného dizajnového nábytku. Okrem toho tento nový stolček reflektuje aj prírodné hodnoty regiónu v podobe topografického vyznačenia vrcholov hôr v jeho povrchovej úprave. Podmanivosť prírodného prostredia je zároveň jedným z dominantných fenoménov, aké nemožno pri úvahách o suveníre pre Turiec opomenúť.

Horská koruna tvorená hrebeňmi Malej a Veľkej Fatry vymedzujúca jasné hranice regiónu sa podvedome vkráda aj do brúsených "ohryzených" sklenených pohárov PILLO od dizajnéra Patrika Illa. S odkazom na folklórnu tradíciu ľudových vzorov a krížikovej výšivky prichádza autorka Markéta Nováková. Otlaky výšiviek v krehkých porcelánových šálkach asi najvýstižnejšie popisujú paradoxy histórie malomesta, v ktorom sa v jednom období naraz stretla mestská kaviarenská kultúra s rituálmi pastierov, honosná architektúra kultúrnych inštitúcií s učupenými drevenicami, túžby po modernom napredovaní s konzervatívnymi návratmi či budovanie národného mýtu s krehkosťou vlastnej identity.

Iná reflexia, tentokrát nárečového špecifika ukrytá v šperkoch od dizajnéry Hany Kašičkovej je vtípnym a zároveň FEST (z nem. fest - napevno) rozpoznávacím znakom každej pravej Martinčanky a pravého Martinčana. Podobne ako slová mešuge, griska či sňach, zostávajú zniet' výlučne medzi dvoma fatranskými pohoriami. Suvenír, ktorý prináša tak trochu z každého zo zmienených fenoménov, je autorský zápisník umelkyne a autorky projektu suvenir Niny Augustínovej Šoškovej. Martin - mesto knihy, ako ho mnohí označujú pre tradíciu kníhtlačiarstva, bol určite aj mestom zápisníkov - vykukujúcich z vreciek množstva spisovateliek a spisovateľov, umelkýň a umelcov, ktorý sa podobne ako my v rámci rezidencie suvenir Turiec, potulovali jeho ulicami a objavovali jeho jedinečnosť.

Výstava suvenírov v priestoroch expozície Turčianskej galérie venovanej Slovenskej výtvarnej moderne nie je náhodná. Jej zámerom je vyzdvihnúť prepojenia dizajnu a voľného umenia, dopovedať príbehy skryté za obrazmi z minulého storočia a nadviazať s nimi obohacujúci dialóg.

Adam Galko

Výstavu z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. Fond na podporu umenia je hlavným partnerom projektu.

u. fond
na podporu
umenia

